

Sygn. akt I CZ 40/11

POSTANOWIENIE

Dnia 2 czerwca 2011 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Bogumiła Ustjanicz (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Dariusz Dończyk

SSN Wojciech Katner

w sprawie z powództwa J. Z.

przeciwko Szpitalowi Klinicznemu Dzieciątka Jezus - Centrum Leczenia Obrażeń w W.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w Izbie Cywilnej w dniu 2 czerwca 2011 r.,

zażalenia powoda na postanowienie Sądu Apelacyjnego

z dnia 21 stycznia 2011 r.,

uchyla zaskarżone postanowienie i pozostawia rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego końcowemu orzeczeniu.

Uzasadnienie

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Apelacyjny odrzucił skargę kasacyjną powoda J. Z. od wyroku tego Sądu z dnia 12 marca 2010 r.

Orzeczenie to oparte zostało na następujących faktach i wnioskach:

Powód wniósł o doręczenie mu wyroku Sądu Apelacyjnego wraz z uzasadnieniem, zgodnie z pouczeniem i w terminie przewidzianym w art. 327 § 2 k.p.c. Żądane orzeczenie i jego motywy zostały mu doręczone, stosownie do art. 387 § 3 k.p.c., w dniu 14 czerwca 2010 r., a 18 czerwca 2010 r. powód złożył wniosek o ustanowienie adwokata celem sporządzenia i wniesienia skargi kasacyjnej. Postanowieniem z dnia 26 lipca 2010 r. Sąd Apelacyjny ustanowił dla powoda pełnomocnika z urzędu w postępowaniu przed Sądem Najwyższym, którym wyznaczony został, decyzją Izby Radców Prawnych w W., radca prawny K. W. Decyzję tę radca prawny otrzymał w dniu 12 sierpnia 2010 r. i następnie w dniu 20 sierpnia 2010 r. nadał w urzędzie pocztowym sporządzoną skargę kasacyjną. Wyrok Sądu drugiej instancji wraz z uzasadnieniem, przesłany przez ten Sąd, doręczono radcy prawnemu K. W. w dniu 23 sierpnia 2010 r.

Sąd Apelacyjny uznał, że skoro termin do wniesienia skargi kasacyjnej dla ustanowionego przez sąd dla strony pełnomocnika rozpoczyna bieg, zgodnie z art. 124 § 1 k.p.c., od dnia doręczenia przez sąd temu pełnomocnikowi orzeczenia z uzasadnieniem, to wniesienie skargi kasacyjnej przed upływem tego terminu, czyni ją niedopuszczalną. Przesłanką skutecznego zaskarżenia orzeczenia Sądu drugiej instancji jest właściwe doręczenie pełnomocnikowi strony tego orzeczenia z uzasadnieniem.

W zażaleniu powód domagał się uchylenia zaskarżonego postanowienia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu, zarzucił naruszenie art. 124 § 3 k.p.c., przez jego niewłaściwe zastosowanie, polegające na przyjęciu, że norma ta stanowi samodzielną przesłankę odrzucenia skargi kasacyjnej wniesionej przed rozpoczęciem biegu terminu oraz art. 396 § 2 k.p.c. (błędnie przywołanego zamiast art. 398⁶ § 2 k.p.c.), przez uznanie, że przyczyną odrzucenia skargi kasacyjnej może być również złożenie jej przed rozpoczęciem biegu tego terminu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Warunkiem dopuszczalności skargi kasacyjnej, stosownie do art. 398⁵ § 1 k.p.c., jest skuteczne doręczenie stronie orzeczenia sądu drugiej instancji wraz z uzasadnieniem, co wymaga uprzedniego, zgodnego z art. 387 § 1 i 3 k.p.c., złożenia przez nią wniosku o doręczenie. Termin do złożenia skargi kasacyjnej uregulowany został w art. 398⁵ § 1 k.p.c., w sposób przewidujący dwustopniowe postępowanie strony zamierzającej ją wnieść. Zasadnicze znaczenie dla rozpoczęcia biegu tego terminu ma doręczenie stronie orzeczenia sądu drugiej instancji z uzasadnieniem. Jeżeli żądanie takie nie zostanie zgłoszone, termin z art. 398⁵ § 1 k.p.c. nie rozpocznie biegu, a wywiedzenie mimo tego skargi kasacyjnej, spowoduje jej odrzucenie na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c. Skutek złożenia przez stronę wniosku o ustanowienie adwokata lub radcy prawnego w terminie otwartym do wniesienia skargi kasacyjnej, określony został w art. 124 § 3 k.p.c., który wprowadzony został art. 1 pkt 8 ustawy z dnia 17 grudnia 2009 r. o zmianie ustawy-Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2010 r. Nr 7, poz. 45) i obowiązuje od jej wejścia w życie (art. 4 ust. 2), od dnia 19 stycznia 2010 r. Następstwem uwzględnienia, złożonego przed upływem terminu do wniesienia skargi kasacyjnej, wniosku o ustanowienie adwokata lub radcy prawnego, jest zatem przerwanie biegu terminu do złożenia skargi kasacyjnej, który rozpoczyna się na nowo od dnia doręczenia przez sąd z urzędu temu pełnomocnikowi orzeczenia z uzasadnieniem. Warunkiem tego jest jednak prawidłowe zażądanie przez stronę doręczenia orzeczenia z uzasadnieniem w terminie przewidzianym art. 387 § 3 k.p.c. Przyczyną wprowadzenia regulacji objętej § 3 do art. 124 k.p.c. było przyznanie ustanowionemu przez sąd pełnomocnikowi, analogicznego, jak w stosunku do pełnomocnika działającego z wyboru, terminu do sporządzenia i wniesienia skargi kasacyjnej bez konieczności domagania się przywrócenia terminu.

W rozpoznawanej sprawie spełniony został konieczny warunek dopuszczalności zaskarżenia wyroku Sądu drugiej instancji w drodze skargi kasacyjnej, obejmujący zgłoszenie przez powoda żądania doręczenia wyroku z uzasadnieniem. Nie stanowi natomiast o dopuszczalności tego środka zaskarżenia sporządzenie i wniesienie go przez ustanowionego pełnomocnika

przed doręczeniem mu przez Sąd orzeczenia z uzasadnieniem. Nie ma podstaw do przyjęcia, że w odniesieniu do ustanowionego pełnomocnika zachodzi ponownie warunek dopuszczalności zaskarżenia wyroku w postaci powyższego doręczenia. Wprowadzenie tego terminu podyktowane było stworzeniem pełnomocnikowi z urzędu realnej możliwości zaskarżenia orzeczenia, a celem doręczenia orzeczenia z uzasadnieniem zapoznanie się z argumentacją Sądu drugiej instancji, co powinno zezwolić na właściwe sformułowanie zarzutów skargi. Nie jest jednak wykluczone dokonanie tego inną drogą. Wniesienie skargi kasacyjnej przed rozpoczęciem biegu terminu przewidzianego art. 124 § 3 k.p.c. nie może być przyczyną jej odrzucenia, zwłaszcza że taki rygor art. 398⁶ § 2 k.p.c. łączy z wniesieniem skargi kasacyjnej po upływie terminu. W orzecznictwie wyrażony został pogląd stwierdzający, że dopuszczalne jest wniesienie środka zaskarżenia przed początkiem biegu terminu do jego zaskarżenia, jeśli orzeczenie zostało wydane (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2007 r., IV CZ 60/70, niepubl; uchwały z dnia 5 maja 1988 r., III CZP 29/88, OSNCP 1993/12/223; z dnia 2 grudnia 2003 r., III CZP 90/03, OSNC 2005/2/21). Znajduje on, jako trafny, zastosowanie w rozpoznawanej sprawie, zwłaszcza że przed sporządzeniem skargi pełnomocnik zapoznał się z treścią orzeczenia i jego uzasadnienia, na co wskazują dokumenty zawarte w aktach oraz treść złożonego środka zaskarżenia.

Z powyższych względów zaskarżone postanowienie podlegało uchyleniu w oparciu o art. 398¹⁵ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. Na podstawie art. 108 § 2 w związku z art. 394¹ § 3, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. orzeczenie o kosztach postępowania zażaleniowego pozostawione zostało końcowemu rozstrzygnięciu.